

પાઠ 7 પાઠ

હોટલથી દવાખાને

સુબોધ : રમેશ, આજે તો હું ખૂબ જ થાકી ગયો.

રમેશ : હા, મને પણ એવું લાગે છે. શું કાલે તારે ખૂબ કામ હતું? હું તો તને શોધી રહ્યો હતો.

સુબોધ : હું ઘરે ન હતો.

રમેશ : એ તો મને પણ ખબર છે. કાલે સાંજે તું અને ભાભી ઉતાવળમાં ક્યાં જઈ રહ્યાં હતાં?

સુબોધ : મારી પત્ની અને હું હોટલ ગુરૂકૃપામાં જઈ રહ્યાં હતાં.

રમેશ : એકાએક ગુરૂકૃપામાં કેમ ગયા?

સુબોધ : ગઈકાલે મારા એક મિત્રનાં લગ્નની વર્ષગાંઠ હતી. તેની પાર્ટી ગુરૂકૃપામાં હતી. અમારે સાંજે સાત વાગ્યે ત્યાં પહોંચી જવાનું હતું.

રમેશ : શું એટલે જ તમે લોકો ઉતાવળા જઈ રહ્યાં હતાં?

સુબોધ : હા, મહેમાનોનું સ્વાગત મારે જ કરવાનું હતું.

રમેશ : બધા મળીને કુલ કેટલા મહેમાનો હતાં?

સુબોધ : લગભગ પચાસ માણસો હતાં.

રમેશ : ગુરૂકૃપાનું જમવાનું કેવું હતું?

સુબોધ : ત્યાંનું જમણું હંમેશાં ખૂબ જ સારું હોય છે. જમતાં પહેલાં સૌને પસંદગી પ્રમાણે મોસંબી, સંતરાં, દાડમ, અનાનસ કે કેરીનો રસ આપે છે. પછી જમવાનું.

હોટલ સે દવાખાને

સુબોધ : રમેશ, આજ તો मैं बहुत ही थक गया।

રમેશ : हाँ मुझे भी ऐसा लगता है। क्या कल तुम्हें बहुत काम था ? मैं तो तुम्हें ढूँढ रहा था।

સુબોધ : मैं घर पर नहीं था।

રમેશ : वह तो मुझे भी मालूम है। कल शाम तुम और भाभीजी उतावली में कहाँ जा रहे थे?

સુબોધ : मेरी पत्नी और मैं होटल गुरुकृपा जा रहे थे।

રમેશ : अचानक गुरुकृपा में क्यों गए ?

સુબોધ : कल मेरे एक दोस्त की शादी की सालगिरह थी। उसका पार्टी गुरुकृपा में थी। हमें शाम सात बजे वहाँ पहुँच जाना था।

રમેશ : क्या इसी लिए आप लोग जल्दी में जा रहे थे?

સુબોધ : जी हाँ! मेहमानों का स्वागत मुझे ही करना था।

રમેશ : सब मिलाकर कुल कितने मेहमान थे?

સુબોધ : करीब पचास लोग थे।

રમેશ : 'गुरुकृपा' का खाना कैसा था?

સુબોધ : वहाँ का खाना हमेशा बहुत ही अच्छा होता है। खाने से पहले सभी को रुचि के अनुसार मोसंबी, संतरा, अनार, अनन्नास या आम का रस देते हैं। बाद में खाना।

રમેશ : તો તો તમને જમવાની ખૂબ જ મજા આવી. ખરું ને?

સુબોધ : હા, ખરેખર. પણ જ્યારે અમે જમી રહ્યાં હતાં ત્યારે સોમનાથ એક માઠા સમાચાર લાવ્યો.

રમેશ : શા સમાચાર હતા?

સુબોધ : જ્યારે મારા નાના ભાઈ પ્રકાશની દીકરી અરુણા પોતાની બહેનપણીના ઘરેથી આવી રહી હતી ત્યારે મોટર સાથે ભટકાઈ ગઈ. તે રસ્તો ઓળંગી રહી હતી ત્યારે આ અકસ્માત થયો.

રમેશ : પછી?

સુબોધ : અમે તરત જ હોટલથી નીકળ્યા અને જલ્દી ઘરે પહોંચ્યાં.

રમેશ : શું અકસ્માત ગંભીર હતો?

સુબોધ : ના ભાઈ. અરુણાને સાધારણ ઘા વાગ્યો હતો. જ્યારે પ્રકાશ અને મારા ભાભી અરુણાને દવાખાને લઈ જઈ રહ્યાં હતાં ત્યારે અમે પહોંચ્યા. અમે પણ સાથે ગયા. દાકતરે તેની પ્રાથમિક સારવાર કરી. પછી તેને ઘરે લઈ જવાની રજા આપી. પછી જ્યારે ઘરે પહોંચ્યા ત્યારે અગિયાર વાગી ગયા.

રમેશ : હવે અરુણા કેમ છે?

સુબોધ : હવે તે બિલકુલ ઠીક છે. તે આજે સ્કૂલ પણ ગઈ.

રમેશ : ચલો સારું થયું. મોટી દુર્ઘટના ટળી ગઈ. દીકરીનો જીવ બચી ગયો.

રમેશ : ફિર તો आपको खाने का बहुत मज़ा आया है न ?

સુબોધ : हाँ बिलकुल। किंतु जब हम खाना खा रहे थे तब सोमनाथ एक बुरी खबर लाया।

રમેશ : क्या खबर थी?

સુબોધ : जब मेरे छोटे भाई प्रकाश की बेटी अरुणा अपनी सहेली के घर से आ रही थी तब मोटर से टकरा गई। वह रास्ता पार कर रही थी तब यह दुर्घटना हुई।

રમેશ : फिर?

સુબોધ : हम तत्काल होटल से निकले और जल्दी घर पहुँचे।

રમેશ : क्या दुर्घटना गंभीर थी?

સુબોધ : नहीं भाई। अरुणा को साधारण घाव लगा था। जब प्रकाश और मेरी भाभी अरुणा को अस्पताल ले जा रहे थे तब हम घर पहुँचे। हम भी साथ गए। डॉक्टर ने उसका प्राथमिक उपचार किया। फिर उसे घर ले जाने की अनुमति दी। बाद में जब हम घर पहुँचे तब ग्यारह बज गए।

રમેશ : अब अरुणा कैसी है ?

સુબોધ : अब वह बिलकुल ठीक है। वह आज स्कूल भी गई।

રમેશ : चलो ठीक हुआ। बड़ी दुर्घटना टल गई। बेटी की जान बच गई।

શબ્દાર્થ

ગુજરાતી શબ્દ

સાંજે

ખબર

હિંદી અર્થ

શામ કો

માલૂમ, જાનકારી

ઉતાવળ	उतावली
લગ્ન	शादी
મહેમાન	अतिथि, मेहमान
પચાસ	पचास
જમવાનું	खाना
શરૂઆત	शुरुआत, आरंभ
મોસંબી	मोसंबी
સંતરા	संतरा
દાઠમ	अनार
અનાનસ	अननास
કેરી	आम
માઠા	बुरी
સમાચાર	खबर
ભટકાઈ	टकराई
જલદી	शीघ्र
અકસ્માત	दुर्घटना
નીકળ્યા	निकले
પહોંચ્યા	पहुँचे
ગંભીર	गंभीर
ઘા	घाव जखम
મોટર	मोटर गाडी कार
દવાખાનું	अस्पताल
દાકતર	डॉक्टर
ઓળંગવું	पार करना
બચવું	बचना

अभ्यास

- I नीचे दिए गए वाक्यों का अभ्यास कीजिए।
1. મારા મિત્રનાં લગ્નની વર્ષગાંઠ હતી.

2. અમે હોટલમાં ગયા.
3. અમે કેરીનો રસ પીધો.
4. તેમણે પૂરી અને ઊંધિયું ખાધું.
5. તું ગુરૂકૃપામાં જઈ રહ્યો હતો.
6. અમે હોટલમાં જમી રહ્યા હતા.
7. અરૂણા બહેનપણીના ઘરેથી આવી રહી હતી.
8. કાલે સાંજે તું અને ભાભી ઉતાવળમાં ક્યાં જઈ રહ્યાં હતાં?
9. એકાએક ગુરૂકૃપામાં કેમ ગયા?
10. શું એટલે જ તમે ઉતાવળા જઈ રહ્યાં હતાં?
11. શું અકસ્માત ગંભીર હતો?
12. શા સમાચાર હતા?
13. મહેમાનોનું સ્વાગત મારે જ કરવાનું હતું.
14. અમારે સાંજે સાત વાગ્યા સુધીમાં પહોંચી જવાનું હતું.
15. મારી પત્ની અને મારે ત્યાં જવાનું હતું.
16. પછી તેને ઘરે લઈ જવાની રજા આપી.
17. દીકરીનો જીવ બચી ગયો.
18. અરૂણા રસ્તો પાર કરી રહી હતી ત્યારે મોટર સાથે ભટકાઈ ગઈ.
19. ગુરૂકૃપાનું જમવાનું કેવું હતું?

II ઉદાહરણ કે અનુસાર નીચે દિે ગઁ વાક્યોં કે તીન-તીન વાક્ય બનાઁગ.

ઉદાહરણ :- તે જઈ રહ્યો છે. (પું.) તે જઈ રહ્યો હતો. (પું.)
તે જઈ રહી છે. (સ્ત્રી.) તે જઈ રહી હતી. (સ્ત્રી.)

1. તે ખાઈ રહ્યો છે.
2. તે કરી રહ્યો છે.
3. તે જમી રહ્યો છે.
4. તે પસંદ કરી રહ્યો છે.
5. તે પહોંચી રહ્યો છે.
6. તે ઓળંગી રહ્યો છે.

III કોષ્ટક મેં દિલે ગલે અક્ષરોં મેં સે ઉપર્યુક્ત અક્ષર ચુનકર શબ્દ પૂરે કીજિલે ।

1) ભ___ કા___	6) દવ્લ___
2) ઉ___વ___	7) દા___ત___
3) ખ___ર	8) પહોં___
4) પ___સ	9) આ___ગવું
5) મ___મા___	10) ઉ___ણી

IV ઉદાહરણ કે અનુસાર નીચે દિલે ગલે વાક્યોં કા પરિવર્તન કીજિલે ।

ઉદાહરણ :- હું જઈ રહ્યો છું.

(1) હું જઈ રહ્યો હતો.

1. હું આવી રહ્યો છું.
2. હું જમી રહ્યો છું.
3. હું રસ્તો ઓળંગી રહ્યો છું.
4. હું પહોંચી રહ્યો છું.
5. હું કામ કરી રહ્યો છું.
6. હું સ્વાગત કરી રહ્યો છું.

(2) ઉદાહરણ :- તું જઈ રહ્યો છે.

તમે જઈ રહ્યા છો.

1. તું આવી રહ્યો છે.
2. તું જમી રહ્યો છે.
3. તું ઓળંગી રહ્યો છે.
4. તું પહોંચી રહ્યો છે.
5. તું કામ કરી રહ્યો છે.
6. તું સ્વાગત કરી રહ્યો છે.

3. ઉદાહરણ :- તેઓ જઈ રહ્યાં છે. તેઓ જઈ રહ્યાં હતાં.

1. તેઓ ખાઈ રહ્યાં છે.
2. તેઓ કરી રહ્યાં છે.

3. તેઓ જમી રહ્યાં છે.
4. તેઓ રસ્તો ઓળંગી રહ્યાં છે.
5. તેઓ પહોંચી રહ્યાં છે.
6. તેઓ કપડાં પસંદ કરી રહ્યાં છે.

V કોષ્ટક મેં દિે ગે પ્રશ્ન વાચક શબ્દોં મેં સે ઉપર્યુક્ત શબ્દ ચુનકર વાક્ય પૂરે કીજિે।

(કેટલાં, ક્યાં, કેમ, કેવી રીતે, શાં, કેવું, શું)

1. સાંજે ઉતાવળમાં _____ જઈ રહ્યો હતો?
2. એકાએક ગુરૂપામાં _____ ગયો?
3. બધાં મળીને _____ માણસો હતા?
4. ગુરૂપાનું જમવાનું _____ હોય છે?
5. _____ અકસ્માત ગંભીર હતો?
6. અકસ્માત _____ થયો?
7. _____ સમાચાર હતા?

IV બારીં ઓર દિે ગે વાક્યાંશોં કો દાહિની ઓર દિે ગે વાક્યાંશોં સે સહી મિલાન કર વાક્ય પૂરે કીજિે।

1. અરૂણા બહેનપણીના ઘરેથી
આવીરહી હતી	1. ત્યારે જ સોમનાથ માઠા
સમાચાર લાવ્યો.
2. અમે જમી રહ્યાં હતાં	2. ત્યારે અમે પહોંચ્યા.
3. પ્રકાશ અને મારા ભાભી તેને
દવાખાને લઈ જઈ રહ્યાં હતાં	3. ત્યારે મોટર સાથે ભટકાઈ
ગઈ.

V કોષ્ટક મેં દિે ગે શબ્દોં કે ઉપર્યુક્ત ક્રિયારૂપોં સે નીચે દિે ગે વાક્ય પૂરે કીજિે।

1. સાંજે સાત સુધીમાં પહોંચી _____ હતું. (જા)
2. મહેમાનોનું સ્વાગત મારે _____ હતું. (કર)
3. મારે બજારમાંથી શાક _____ હતું. (લાવ)
4. મારે શાળામાં સમયસર _____ હતું. (પહોંચ)
5. અમારે આજે હોટલમાં _____ હતું. (જમ)

VI पाठ के आधार पर नीचे दिए गए प्रश्नों के उत्तर सरल वाक्यों में दीजिए।

1. गઈ काले कोना लग्गनी वर्षगांठ हती?
2. बधा मणीने कुल केटला माणसो हता?
3. गुड्डपा होटलमां जमतां पहेलां शुं आपे छे?
4. सोमनाथ क्या समाचार लाव्यो?
5. अइएाने दवाभानामां कोए लई गयुं?
6. अइएा क्यांथी आवी रही हती?

VII कोष्ठक में दिए गए हिंदी शब्दों के समानार्थक गुजराती शब्दों का प्रयोग कर वाक्य पूरे कीजिए।

1. जमतां पहेलां _____ नो रस आपे छे. (अनार)
2. बधां मणीने पचास _____ हतां. (लोग)
3. अमे अइएाने _____ लई गयां. (अस्पताल)
4. सोमनाथ _____ समाचार लाव्यो. (बुरी)
5. तेने साधारण _____ वाग्यो हतो. (घाव)

पढ़िए और समझिए

अतिवृष्टि

कच्छनां जोवालायक स्थलोनी मुलाकात लेवानी मारे अने मारा मित्र अशोकने पए कच्छ जोवुं हतुं. तेथी आ रजाओमां अमे कच्छ गयां. अमारा पाडोशी केशवजभाई साथे तेमना गाम पत्री गया. पए प्रभुअे कंई जुहुं व विचारेलुं. आम तो कच्छ रएाप्रदेश कहेवाय छे. पए आ वर्ष मेघराजा मन मुकीने वरसी रखां हता. नदीओमां भूज पूर आव्यां. असहाय माणसो अने दोर पाणीमां तएाई रखां हतां. लोको मेघराजाने विनवी रखा हता. अमे निःसहाय जोई रखां हता. कुदरतना रौद्र स्वइपनां अभूतपूर्व दर्शन करी रखां हतां. छेवटे अमे कच्छथी मुंभई पाछां आव्या.

शब्दार्थ

गुजराती शब्द	हिंदी अर्थ
अतिवृष्टि	अतिवृष्टि
मुलाकात	देखना/भेंट

रजाओमां	छुट्टियों में
पाडोशी	पड़ोसी
पत्री	कच्छ के एक गाँव का नाम
कच्छ	कच्छ, गुजरात का एक प्रांत
रणप्रदेश	रेगिस्तान
मेघ	बादल
मनमूकीने	जमकर
नदी	नदी
माणसो	लोग
ढोर	जानवर/पशु
असाहाय	असहाय
तणार्ण	बहना (पानी में)
विनवी	बिनती
निःसहाय	बिना सहाय
कुदरत	कुदरत (प्रकृति)
रौद्र	रौद्र
स्वरूप	स्वरूप
अभूतपूर्व	पहले न हुआ हो ऐसा
दर्शन	दर्शन
महेमानगति	आतिथ्य/मेहमानदारी

अभ्यास

I अनुच्छेद के आधार पर नीचे दिए गए प्रश्नों के उत्तर दीजिए।

1. अशोक कच्छ शा माटे गयो?
2. कच्छनो प्रदेश केवो कहेवाय छे?
3. वरसादना पूरमां माणसो अने ढोरनी शी स्थिति हती?
4. केशवज्जभाई कोण हता?
5. केशवज्जभाईना गामनुं नाम शुं छे?

II नीचे दिए गए हिंदी शब्दों के लिए अनुच्छेद में प्रयुक्त गुजराती शब्द दीजिए।

पड़ोशी, रेगिस्तान, बादल, जानवर, प्रकृति, असहाय, निःशहाय, महेमानगति

III हिंदी में अनुवाद कीजिए।

સવારના આઠ વાગી રહ્યા હતા. અમે બધા મિત્રો દરિયા કિનારે ફરી રહ્યા હતા. અચાનક સામે જોયું તો મોટા-મોટા મોજાઓ આવી રહ્યા હતા. આ મોજાઓ ખૂબ ઊંચા દેખાતા હતા. લોકો ખૂબ ડરી ગયા. બધાં લોકો પોત-પોતાનો જીવ બચાવવા દોડી રહ્યા હતા. અમે બધા મિત્રો પણ જીવ બચાવવા દોડી રહ્યા હતા. આ મોજાઓમાં મારા બે મિત્રો પણ તણાઈ ગયા હતા.

IV गुजराती में अनुवाद कीजिए।

26 जनवरी 2001 के दिन गुजरात में बहुत बड़ा भूकंप आया। जब भूकंप आया तब सब लोग अपने अपने काम कर रहे थे।

भूकंप के कारण घरती काँप रही थी। भवन गिर रहे थे। लोक भवनों के मलबे के नीचे दब रहे थे। सब तरफ हाहाकार मच रहा था। लोग घरों के बाहर भाग रहे थे। किसी को कुछ भी नहीं सूझ रहा था।

फायर बिग्रेड के कर्मचारी बचाव का प्रयत्न कर रहे थे। अनेक समाज सेवी संस्थाएँ भी लोगों की सहायता कर रही थीं।

V किसी देखी हुई दुर्घटना के विषय में गुजराती में एक अनुच्छेद लिखिए।

टिप्पणियाँ

I इस पाठ में निम्न प्रकार के वाक्यों का परिचय दिया गया है।

नीचे दिए गए वाक्यों में रेखांकित क्रियाओं पर ध्यान दीजिए।

1) હું હોટલ ગુરૂકૃપા જઈ રહ્યો હતો.	मैं होटल 'गुरुकृपा' जा रहा था।
2) તું હોટલમાં જઈ રહ્યો હતો.	तू होटल को जा रहा था।
3) કાલે સાંજે તું ઉતાવળમાં ક્યાં જઈ રહ્યો હતો.	कल शाम तू जल्दी में कहां जा रहा था?
4) અરુણા શાળામાંથી આવી રહી હતી.	अरुणा पाठशाला से आ रही थी।

उपर्युक्त वाक्य अपूर्ण भूतकालिक क्रियावाले वाक्य हैं।

अपूर्ण वर्तमान काल क्रिया के वाक्यों के 'छे' (छे), 'छुं' (छुं), 'छो' (छो) के बदले 'हत्तो' (हतो), 'हत्ती' (हती), 'हत्तुं' (हत्तुं), (हत्तां) क्रियाओं के प्रयोगों से अपूर्ण भूतकालिक रूप बनते हैं।

	एकवचन	बहुवचन
उत्तम पुरुष	हूं १४ रक्षो हत्तो. मैं जा रहा था।	अमे १४ रक्षां हत्तां. हम जा रहे थे।
मध्यम पुरुष	तुं १४ रक्षो हत्तो. (पुं.) तू जा रहा था। (पु.) तुं १४ रक्षी हत्ती. (स्त्री.) तू जा रही थी। (स्त्री.)	तमे १४ रक्षां हत्तां. (पुं.) आप जा रहे थे। (पुं.) तमे १४ रक्षां हत्तां. (स्त्री.) आप जा रही थीं। (स्त्री.)
अन्य पुरुष	ते १४ रक्षो हत्तो. (पुं.) वह जा रहा था। (पु.) ते १४ रक्षी हत्ती. (स्त्री.) वह जा रही थी। (स्त्री.) ते १४ रक्षुं हत्तुं. (नपुं.) वह जा रहा/रही था/थी। (नपुं.)	तेओ १४ रक्षा हत्ता. (पुं.) वे जा रहे थे। (पु.) तेओ १४ रक्षां हत्तां. (स्त्री.) वे जा रही थीं। (स्त्री.) तेओ १४ रक्षा हत्ता. वे जा रहे थे।

2. अब दिए गए वाक्यों के क्रियारूपों पर ध्यान दीजिए।

- 1) सांजे सात सुधीमां पडोंची १४वानुं हत्तुं. शाम सात बजे तक पहुँच जाना था।
- 2) महेमानोनुं स्वागत मारे ३२वानुं हत्तुं. अतिथियों का स्वागत मुझे करना था।

उपर्युक्त वाक्यों में क्रिया की अनिवार्यता का भूतकालिक रूप दिखाया गया है। हिंदी की तरह गुजराती में भी क्रियावाचक संज्ञा के साथ योजक क्रिया के भूतकालिक रूप 'हत्तो' (हतो) 'था', 'हत्ती' (हती) 'थी', 'हत्तुं' (हत्तुं) 'था/थी' (नपुं.) का प्रयोग कर अनिवार्यता बोधक क्रिया का भूतकालिक रूप बनता है।

3. पाठ में आए हुए निम्न वाक्यों के रेखांकित क्रियारूपों पर ध्यान दीजिए।

- 1) सांजे सात सुधीमां त्यां पडोंची १४वानुं हत्तुं. शाम सात बजे तक वहाँ पहुँच जाना था।

2)	પછી તેને ઘરે <u>લઈ જવાની રજા</u> આપી.	फिर उसे घर <u>ले जाने</u> की अनुमती दी।
3)	દીકરીનો જીવ <u>બચી</u> ગયો.	बेटी की जान <u>बच गई</u> ।
4)	અરુણા રસ્તો પાર કરી રહી હતી. ત્યારે મોટર સાથે <u>ભટકાઈ</u> ગઈ.	अरुणा रास्ता पार कर रही थी, तब मोटर से <u>टकरा गई</u> ।

समझिए कि उपर्युक्त वाक्यों में रेखांकित क्रियारूप संयुक्त क्रियाएँ हैं। मुख्य क्रियाओं के मूल रूपों से सहायक क्रिया 'ज' (जा) 'जा' के विविध रूपों का प्रयोग हुआ है। इस प्रकार सहायक क्रिया 'ज' (जा) जोड़ने से मुख्य क्रिया पूर्ण रूप से होने का बोध होता है।

गुरुदृषानुं जमवानुं क्वं हतुं?

गुरुकृपा का खाना कैसा था?

4. देखिये कि गुजराती में क्रियावाचक संज्ञा 'जमवानुं' (जमवानुं) - 'खाना' के साथ 'नुं' (नुं) 'का' परसर्ग का प्रयोग भी होता है परंतु हिंदी में इस प्रकार परसर्ग का प्रयोग नहीं होता।

5.

1)	<u>જ્યારે</u> અમે જમી રહ્યાં હતાં ત્યારે સોમનાથ માઠા સમાચાર લાવ્યો.	जब हम खा रहे थे तब सोमनाथ बुरी खबर लाया।
2)	<u>જ્યારે</u> અરુણા પોતાની બહેનપણીના ઘરેથી આવી રહી હતી ત્યારે મોટર સાથે ભટકાઈ.	जब अरुणा अपनी सहेली के घर से आ रही थी तब मोटर से टकराई।
3)	અમારા પાડોશી તેને દવાખાને લઈ જઈ રહ્યાં હતાં ત્યારે અમે પણ સાથે ગયાં.	हमारे पड़ोसी उसे अस्पताल ले जा रहे थे तब हम भी साथ गए।
4)	તે રસ્તો ઓળંગતી હતી ત્યારે મોટર સાથે ભટકાઈ.	वह रास्ता पार कर रही थी तब मोटर से टकराई।

उपर्युक्त वाक्य हिंदी के 'ज्यारें... 'त्यारें' (जब-तब) सहसंबंध सूचक अव्यय शब्द के प्रयोग वाले वाक्यों के समान हैं। हिंदी की ही तरह कभी-कभी 'ज्यारें' (ज्यारें) - (जब) का लोप होता है।

6. ध्यान दीजिए कि इस पाठ में नीचे दिए गए रेखांकित प्रश्नवाचक शब्दों का भी प्रयोग हुआ है।

1) गुरुकृपानुं जमवानुं <u>केवुं</u> हतुं?	'गुरुकृपा' का खाना <u>कैसा</u> था?
2) अकस्मात् <u>केवी</u> रीते थयो?	दुर्घटना <u>किस प्रकार</u> हुई?
3) अेकाअेक गुरुकृपामां <u>केम्</u> गया?	अचानक गुरुकृपा में <u>क्यों</u> गए?